

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.12.2012
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.03.2013
Avaldamismärge:	RT I, 25.10.2012, 24

Sotsiaalmaksuseadus¹

Vastu võetud 13.12.2000

[RT I 2000, 102, 675](#)

jõustumine 01.01.2001, osaliselt 01.01.2002. a.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.05.2001	RT I 2001, 50, 285	01.07.2001
13.06.2001	RT I 2001, 59, 359	01.01.2002, osaliselt 01.01.2003
12.09.2001	RT I 2001, 79, 480	01.07.2002
24.10.2001	RT I 2001, 91, 544	01.01.2002
14.11.2001	RT I 2001, 95, 587	01.01.2002
15.05.2002	RT I 2002, 44, 284	01.07.2002
19.06.2002	RT I 2002, 62, 377	01.10.2002
11.12.2002	RT I 2002, 111, 662	01.01.2003
10.12.2003	RT I 2003, 82, 549	01.01.2004
17.12.2003	RT I 2003, 88, 587	01.01.2004
17.12.2003	RT I 2003, 88, 591	01.01.2004
14.04.2004	RT I 2004, 37, 252	01.05.2004
18.11.2004	RT I 2004, 84, 568	01.01.2005
08.12.2004	RT I 2004, 89, 604	01.04.2005
27.01.2005	RT I 2005, 9, 34	09.02.2005, muudatusi kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 01.01.2005
06.04.2005	RT I 2005, 22, 148	01.01.2006
20.04.2005	RT I 2005, 25, 193	01.07.2005
20.06.2005	RT I 2005, 36, 277	01.01.2006
28.09.2005	RT I 2005, 54, 430	01.01.2006
12.10.2005	RT I 2005, 57, 451	18.11.2005
26.01.2006	RT I 2006, 7, 41	13.02.2006
10.05.2006	RT I 2006, 26, 193	01.01.2007
31.05.2006	RT I 2006, 28, 208	01.07.2006, osaliselt 01.01.2007
07.12.2006	RT I 2006, 61, 459	01.01.2007
07.12.2006	RT I 2006, 61, 459	01.01.2008
07.12.2006	RT I 2006, 61, 459	01.01.2009
14.06.2007	RT I 2007, 44, 316	14.07.2007
31.01.2008	RT I 2008, 8, 57	01.03.2008
04.12.2008	RT I 2008, 58, 323	01.01.2009
10.12.2008	RT I 2008, 58, 327	02.01.2009
17.12.2008	RT I 2008, 58, 329	01.03.2009
11.12.2008	RT I 2008, 60, 331	01.01.2009
17.12.2008	RT I 2009, 5, 35	01.07.2009
28.01.2009	RT I 2009, 11, 67	01.05.2009
20.02.2009	RT I 2009, 15, 93	01.07.2009
14.05.2009	RT I 2009, 26, 161	28.05.2009, osaliselt 01.07.2009, osa muudatusi

26.11.2009	RT I 2009, 62, 405
16.12.2009	RT I 2010, 1, 2
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108
17.06.2010	RT I 2010, 38, 232
20.10.2010	RT I, 18.11.2010, 1
20.01.2011	RT I, 04.02.2011, 2
14.06.2012	RT I, 02.07.2012, 8
10.10.2012	RT I, 25.10.2012, 1

kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 2009. a 1. maist

01.01.2010

01.01.2012

01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).

01.07.2010

01.01.2011

14.02.2011

01.08.2012

01.12.2012

§ 1. Sotsiaalmaksu mõiste

Sotsiaalmaks on pensionikindlustuseks ja riiklikuks ravikindlustuseks vajaliku tulu saamiseks maksumaksjale pandud rahaline kohustus, mis kuulub täitmisele käesolevas seaduses ettenähtud korras, suuruses ja tähtaegadel. [RT I 2002, 111, 662- jõust. 01.01.2003]

§ 2. Maksuobjekt

(1) Sotsiaalmaksu makstakse:

1) töötajale rahas makstud töötasult ja muudelt tasudelt;

[RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

2) [kehtetu -RT I 2001, 59, 359- jõust. 01.01.2003]

3) avalikule teenistujale makstud palgalt ja muudelt tasudelt. Avalik teenistuja käesoleva seaduse tähenduses on ka avaliku teenistuse seaduse § 12 lõigetes 2 ja 3 nimetatud isik;

4) juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani tulumaksuseaduse § 9 tähenduses liikmele ning füüsilise isiku pankrotimenetluses pankrotihaldurile ja pankrotitoimkonna liikmele makstud tasudelt käesoleva seaduse § 9 lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul;

5) füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlusest saadud tulult tulumaksuseaduse § 14 tähenduses, millest on tehtud tulumaksuseaduses lubatud ettevõtlusega seotud mahaarvamised, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 5, 7 ja 8 sätestatud, kuid mitte rohkem kui maksustamisperioodi kuude töötasu alammäärade 15-kordselt summalt aastas;

[RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

6) füüsilisele isikule töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks sõlmitud võlaõigusliku lepingu alusel makstud tasudelt käesoleva seaduse § 9 lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul;

7) erisoodustustelt tulumaksuseaduse tähenduses, ümberarvestatuna rahasse, ning erisoodustustelt maksmisele kuuluvalt tulumaksult;

8) töötuskindlustuse seaduse alusel makstud hüvitistelt, välja arvatud juhul, kui töötuskindlustushüvitist saava isiku eest makstakse sotsiaalmaksu käesoleva seaduse § 6 lõike 1 punkti 7 alusel;

[RT I 2009, 11, 67- jõust. 01.05.2009]

9) käesoleva lõike punktides 1–4 ja 6 nimetatata, seaduse või muu õigusakti alusel töö tegemise eest makstavatelt tasudelt.

(1¹) Sotsiaalmaksu makstakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summadel, olenemata nende aluseks oleva suhte kehtimisest väljamakse tegemise ajal.

(1²) Käesolevas seaduses äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja kohta sätestatu laieneb ka notarile, kohtutäiturile ja vandetõlgile vandetõlgi seaduse § 9 lõikes 3 nimetatud juhul.

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(2) Sotsiaalmaksu makstakse töötajale või teenistujale kuu eest makstud tasult, kuid mitte vähem kui käesoleva seaduse §-s 2¹ nimetatud kuumääralt.

[RT I 2010, 38, 232- jõust. 01.07.2010]

(2¹) Mitme tööandjaga töö- või teenistussuhtes oleva isiku eest maksab sotsiaalmaksu vähemalt käesoleva seaduse §-s 2¹ nimetatud kuumääralt tööandja, kes tulumaksu kinnipidamisel arvestab maksuvaba tulu tulumaksuseaduse § 42 lõigete 1 ja 2 kohaselt.

[RT I 2010, 38, 232- jõust. 01.07.2010]

(2²) Kui maksuvaba tulu arvestaval tööandjal on tõend samal maksustamisperioodil isikule teise tööandja makstud tasu kohta, võib ta nimetatud isiku eest sotsiaalmaksu maksta kuumäära ja teise tööandja makstud tasu vahelt, kuid vähemalt summalt, mille ta isikule kuu eest on maksnud. Isik on kohustatud maksuvaba tulu arvestavale tööandjale esitama uue tõendi tasu saamisele järgneva kuu viiendaks kuupäevaks, kui teise tööandja makstud tasu suurus erineb viimati esitatud tõendil märgitust.
[RT I 2010, 38, 232- jõust. 01.07.2010]

(3) Sotsiaalmaksu makstakse töötajale või teenistujale kuu eest makstud tasult, kuid mitte vähem kui käesoleva seaduse §-s 2¹ nimetatud kuumääraalt proportsionaalselt sellel kuul töötatud ajaga, järgmistel juhtudel:

[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2008]

1) töötaja puhul, kes on töölepingu seaduse §-s 19 nimetatud alusel keeldunud töö tegemisest, välja arvatud poolte kokkuleppel antava tasustamata puhkuse korral;

[RT I 2009, 26, 161- jõust. 01.07.2009]

2) teenistuja puhul, kelle teenistussuhe on peatunud avaliku teenistuse seaduse § 108 punktide 2–9 alusel, välja arvatud poolte kokkuleppel antava tasustamata puhkuse korral;

[RT I 2009, 26, 161- jõust. 01.07.2009]

2¹) Riigikogu liikme puhul, kelle volitused on peatunud Riigikogu liikme staatuse seaduse § 6 lõike 1 punktide 1 ja 2 alusel või

[RT I 2007, 44, 316- jõust. 14.07.2007]

3) töötaja või teenistuja puhul, kes on asunud tööle või lahkunud töölt sellel kuul.

(4) Sotsiaalmaksu makstakse töötajale või teenistujale kuu eest makstud tasult järgmistel juhtudel:

1) [kehtetu -RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

2) töötaja või teenistuja puhul, kellele on töölepingu seaduse § 43 lõike 4 või 6 alusel kehtestatud lühendatud tööaeg sellel kuul;

[RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

3) töötaja või teenistuja puhul, kes kasvatab vanema või eestkostjana alla kolmeaastast last või kolme või enamat alla 19-aastast last;

[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2007]

4) töötaja või teenistuja puhul, keda on nimetatud ravikindlustuse seaduse § 5 lõike 4 punktis 5;

[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2007]

5) kuni 12 kuu jooksul tööle asumisest töötaja või teenistuja puhul, kes 12 kuu jooksul enne tööle asumist on olnud tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 6 alusel töötuna arvel vähemalt kuus kuud;

[RT I 2010, 38, 232- jõust. 01.07.2010]

6) töötaja või teenistuja puhul, kes saab pensioni Eesti riigilt või tulenevalt sotsiaalkindlustuslepingust või sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise alasest Euroopa Liidu õigusaktist (edaspidi *riikliku pensioni saaja*).

[RT I 2010, 38, 232- jõust. 01.07.2010]

(5) Füüsilisest isikust ettevõtja maksab sotsiaalmaksu aastas mitte vähem kui käesoleva seaduse §-s 2¹ nimetatud kuumäära 12-kordselt summalt, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 sätestatud juhul ning juhul, kui füüsilisest isikust ettevõtja on kogu maksustamisperioodi jooksul olnud riikliku pensioni saaja või maksustamisperioodi kestel kantud äriregistrisse või kustutatud äriregistrist või saanud riikliku pensioni saajaks.

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(6) Kui füüsilisest isikust ettevõtja on maksustamisperioodi kestel kantud äriregistrisse või kustutatud äriregistrist või saanud riikliku pensioni saajaks, makstakse sotsiaalmaksu proportsionaalselt füüsilisest isikust ettevõtjana registreeritud kuude arvuga või riikliku pensioni saajaks saamisele eelnenud kuude arvuga.

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(7) Kui füüsilisest isikust ettevõtja eest maksab sotsiaalmaksu ka tööandja või käesoleva seaduse § 6 alusel riik, linn või vald ja tema ettevõtlusest saadud tulu on käesoleva seaduse §-s 2¹ nimetatud kuumäära 12-kordsest summast väiksem, võib tema ettevõtlusest saadud tulu alusel makstava sotsiaalmaksu summa olla nimetatud summalt arvatud maksusummast väiksem tingimusel, et tööandja või käesoleva seaduse § 6 alusel riigi, linna või valla poolt tema eest ja ettevõtlusest saadud tulu alusel makstav sotsiaalmaksu summa kokku on vähemalt võrdne sellelt summalt arvatud maksusummaga.

[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2008]

(8) Füüsilisest isikust ettevõtja, kes on äriseadustiku § 3 lõike 3 kohaselt teatanud äriregistri pidajale tegevuse peatamisest või ajutise või hooajalise tegevuse algus- ja lõppkuupäeva, ning notar, vandetõlk ja kohtutäitur, kelle kohta on maksukorralduse seaduse § 20¹ kohaselt teatatud Maksu- ja Tolliametile samad andmed, maksavad sotsiaalmaksu proportsionaalselt ettevõtlusega tegelemise kuude arvuga.

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

§ 2¹. Sotsiaalmaksu kuumäär

Sotsiaalmaksu maksmise aluseks olev kuumäär kehtestatakse eelarveaastaks riigieelarvega. Riigieelarvega kehtestatud kuumäär ei või olla väiksem kui eelarveaastale eelnenud aasta 1. juulil kehtinud Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammäär.

[RT I 2009, 5, 35- jõust. 01.07.2009]

§ 3. Sotsiaalmaksuga mittereksustatavad summad

Sotsiaalmaksuga ei maksustata järgmisi käesoleva seaduse § 2 lõikes 1 nimetatud isikutele makstud summasid või antud soodustusi:

- 1) tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktides 1–2¹ ja 14 ning § 31 lõike 1 punktides 7 ja 8 nimetatud väljamakseid;
[RT I 2010, 38, 232- jõust. 01.07.2010]
- 2) väljamakseid Eesti välisesindustes töötavatele asukohariigi elanikele, kui välislepinguga ei ole sätestatud teisiti;
- 3) töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 12² alusel makstavat haigushüvitist, mis ei ületa töötaja keskmist töötasu ning § 13 lõikest 1 tulenevaid tööandja kulutusi töötaja töötervishoiu ja tööohutuse tagamiseks;
[RT I 2009, 15, 93- jõust. 01.07.2009]
- 4) Vabariigi Presidendi ametihüve seaduse § 3, Riigikogu ja Vabariigi Presidendi poolt nimetatavate riigiametnike ametipalkade seaduse § 12¹ ning välisteestistuse seaduse § 62 lõike 1 alusel tehtavaid väljamakseid;
[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2007]
- 5) töölepingu seaduse §-des 66 ja 135 ning töötervishoiu ja tööohutuse seaduse § 10 lõikes 5 sätestatud täiendavate puhkusepäevade ja lapse toitmise vaheaegade eest makstavat töötasu hüvitist;
[RT I 2010, 38, 232- jõust. 01.07.2010 - rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2009. aasta 1. juulist]
- 6) laevade ja tsiviilennunduse lennukite meeskondadele, laevapere liikmetele ja tsiviilõhusõiduki meeskonnaliikmetele antava tasuta kollektiivtoitlustamise ratsiooni maksumust reisidel viibimise ajal, mis ei ületa 6 eurot isiku kohta päevas;
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]
- 7) Eesti residentide poolt mitteresidentidele tulumaksuseaduse § 6 lõigete 3 ja 5 tähenduses makstud käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 1 ja 6 nimetatud tasusid, kui töö tegemise koht asub välisriigis;
- 8) summasid, mida makstakse isikule, kes viibib kohtuotsuse alusel kinnipidamiskohas;
- 9) Riigikogu liikme staatuse seaduse §-de 30, 31, 33 ja 34 alusel Riigikogu liikmele tehtavaid väljamakseid;
[RT I 2007, 44, 316- jõust. 14.07.2007]
- 10) kaitseväeteenistuse seaduse § 160 alusel tehtavaid väljamakseid;
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- 11) [kehtetu -RT I 2002, 111, 662- jõust. 01.01.2003]
- 12) tasusid, mida makstakse mitteresidentidele, kes tegutseb füüsilisest isikust ettevõtjana välisriigis ja tõendab, et sellelt tasult makstakse sotsiaalkindlustusmaksu või -makseid välisriigis;
- 13) ravikindlustuse seaduse § 14 lõike 1 alusel makstud summasid.

§ 4. Sotsiaalmaksu maksja

Sotsiaalmaksu maksab:

- 1) residentist juriidiline isik;
- 2) füüsiline isik;
- 3) Eestis püsivat tegevuskohta omav või käesoleva seaduse § 2 lõikes 1 nimetatud väljamakseid tegev mitteresident;
- 4) riigi-, valla- või linnaasutus;
- 5) riik, vald või linn käesoleva seaduse §-s 6 sätestatud juhtudel.
[RT I 2004, 89, 604- jõust. 01.04.2005]

§ 5. Kindlustatav

Kindlustatav käesoleva seaduse tähenduses on käesoleva seaduse § 2 lõikes 1 nimetatud tasu, tulu või hüvitist saanud isik, kelle eest sotsiaalmaksu maksja on kohustatud maksma sotsiaalmaksu või kes enda eest ise maksab sotsiaalmaksu, samuti käesoleva seaduse §-des 6 ja 6¹ nimetatud isik.

[RT I, 02.07.2012, 8- jõust. 01.08.2012]

§ 6. Sotsiaalmaksu maksmise erijuhud

(1) Riik või avalik-õiguslik juriidiline isik maksab sotsiaalmaksu järgmiste isikute eest:

[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009, kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 2009. aasta 1. maist]

1) üks Eestis elav ning alla 3-aastast Eestis elavat last kasvatav vanem, eestkostja või hooldaja, kellega on sõlmitud kirjalik perekonnas hooldamise leping, või isik, kes kasutab vanema asemel lapsehoolduspuhkust ning kes kasvatab Eestis alla 3-aastast last;

¹) üks Eestis elav mittetöötav vanem, kes kasvatab kolme või enam alla 19-aastast Eestis elavat last, kellest vähemalt üks on alla 8-aastane;

2) välisteestistuse seaduse § 67 alusel abikaasatasu saav isik;

2¹) rahvusvahelise kaitseorganisatsiooni struktuuriüksuse ameti- või teenistuskohale lähetatud teenistuja või kaadrikaitseväelase kaasasolev mittetöötav abikaasa, kes ei saa riiklikku pensioni;

2²) Vabariigi Presidendi ametivolituste ajal ja pärast ametivolituste lõppemist Vabariigi Presidendi mittetöötav abikaasa, kes ei saa riiklikku pensioni;

3) kaitseväes ajateenistuses olev ajateenija või ajateenistuskohustust asendusteenistuses täitev asendusteenistustlane;

[RT I 2008, 58, 327- jõust. 02.01.2009]

4) [kehtetu -RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]

5) äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse või füüsilisest isikust ettevõtja töötaja, kes saab töövõimetuspensioni, käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tingimustel;

6) töötutoetust saav isik, kui riik ei maksa tema eest sotsiaalmaksu käesoleva lõike punkti 7 alusel;

[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2007]

6¹) isik, kes on töötuna arvele võetud tööturuteenuste ja -toetuste seaduse § 6 alusel, kui tema eest ei maksta sotsiaalmaksu käesoleva lõike punkti 6 või 7 alusel või käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punkti 8 alusel;

[RT I 2009, 11, 67- jõust. 01.05.2009]

7) tuumakatastroofi, tuumakatsetuse või aatomielektri jaama avarii tagajärgede likvideerimisest osavõtnud mittetöötav isik, kes ei saa riiklikku pensioni;

8) ravikindlustuse seaduse § 5 lõike 2 punktis 1, 2, 4 või 5 või lõikes 3 nimetatud isiku ülalpeetav abikaasa, kes kasvatab vähemalt ühte alla 8-aastast last või 8-aastast last kuni esimese klassi lõpetamiseni või vähemalt kolme alla 16-aastast last ning kelle eest riik ei maksa sotsiaalmaksu käesoleva lõike punkti 1 või 1¹ alusel;

9) sotsiaalhoolekande seaduse § 23¹ alusel määratud sotsiaaltoetust saav isik;

10) üks Eestis elav vanem, eestkostja või hooldaja, kellega on sõlmitud perekonnas hooldamise leping ja kes kasvatab Eestis seitset või enam alla 19-aastast Eestis elavat last;

11) tööturuteenuste ja -toetuste seaduse §-s 13 sätestatud vähemalt 80 tundi kestvas tööturukoolituses, §-s 15 sätestatud tööpraktikas või §-s 17 sätestatud tööharjutuses osalev isik, kui riik ei maksa tema eest sotsiaalmaksu käesoleva lõike punkti 6, 6¹ või 7 alusel või käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punkti 8 alusel;

[RT I 2009, 11, 67- jõust. 01.05.2009]

12) [kehtetu -RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2007]

13) isik, kellele on päästeteenistuse seaduse § 19 alusel määratud vanaduspensioni ootel oleva päästeteenistuja toetus.

[RT I 2008, 8, 57- jõust. 01.03.2008]

(1¹) Vald või linn maksab sotsiaalmaksu Eestis elava isiku eest, kes:

1) hooldab puudega isikut sotsiaalhoolekande seaduse § 28² alusel ja kellele valla- või linnavalitsus maksab toetust puudega isiku hooldamise eest ja kes ei tööta ega saa riiklikku pensioni või

[RT I, 04.02.2011, 2- jõust. 14.02.2011]

2) hooldab puudega last ja kellele valla- või linnavalitsus maksab toetust puudega lapse hooldamise eest ja kes ei tööta ega saa riiklikku pensioni.

[RT I 2008, 58, 329- jõust. 01.03.2009]

(2) Sotsiaalmaksu maksmise erijuhtudel makstakse sotsiaalmaksu käesoleva seaduse §-s 2¹ nimetatud kuumääralt, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 2¹ ja 2² nimetatud juhtudel.

[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2008]

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 10 nimetatud isiku eest makstav sotsiaalmaks arvutatakse riiklike peretoetuste seaduse § 9¹ lõikes 2 nimetatud toetuse summalt. Kui käesoleva seaduse §-s 2¹ nimetatud kuumäär on suurem kui käesolevas lõikes nimetatud toetus, makstakse sotsiaalmaksu kuumääralt.

[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2008]

(2²) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud isiku eest makstav sotsiaalmaks arvutatakse samas punktis nimetatud abikaasatasa summalt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud isikule makstud käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktis 1 nimetatud tasu osalt, mis ületab käesoleva seaduse §-s 2¹ nimetatud kuumäära, maksab sotsiaalmaksu käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud äriühing, mittetulundusühing, sihtasutus või füüsilisest isikust ettevõtja. Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud isik on töösuhtes mitme samas punktis nimetatud äriühingu, mittetulundusühingu, sihtasutuse või füüsilisest isikust ettevõtjaga, maksab riik sotsiaalmaksu tööandja eest, kes tulumaksu kinnipidamisel arvestab maksuvaba tulu tulumaksuseaduse § 42 lõigete 1 ja 2 kohaselt. Kui isik ei ole esitanud maksuvaba tulu arvestamise avaldust ühelegi tööandjale, valib ta kirjaliku avaldusega ühe tööandja, kelle eest riik maksab sotsiaalmaksu.

[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2008]

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6¹ nimetatud isiku eest makstakse sotsiaalmaksu alates 31. päevast tema töötuna arvele võtmisest arvates.

[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2007]

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 1¹ nimetatud sotsiaalmaksu maksab asutus või avalik-õiguslik juriidiline isik, millele nähakse riigi-, valla või linna eelarves ette vastavad kulud. Maksmise korra [kehtestab rahandusminister](#).

[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009, kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 2009. aasta 1. maist]

§ 6¹. Füüsilisest isikust ettevõtja sotsiaalmaksu maksmise erijuht

(1) Füüsilisest isikust ettevõtja, välja arvatud käesoleva seaduse § 2 lõikes 1² nimetatud isik, maksab sotsiaalmaksu abikaasa eest, kes on kantud maksukohustuslaste registrisse füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte tegevuses osaleva abikaasana.

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja maksab sotsiaalmaksu tema ettevõtte tegevuses osaleva abikaasa eest käesoleva seaduse §-s 2¹ nimetatud kuumääralt, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul ning juhul, kui:

- 1) füüsilisest isikust ettevõtja on maksustamisperioodi kestel kandnud oma ettevõtte tegevuses osaleva abikaasa maksukohustuslaste registrisse või kustutanud ta registrist;
- 2) füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte tegevuses osalev abikaasa on kogu maksustamisperioodi olnud riikliku pensioni saaja või on selleks saanud maksustamisperioodil või
- 3) füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte tegevuses osalevale abikaasale on maksustamisperioodi või selle osa kohta väljastatud töövõimetusleht.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–3 nimetatud juhtudel makstakse sotsiaalmaksu proportsionaalselt maksustamisperioodil:

- 1) füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte tegevuses osaleva abikaasana registrisse kantud päevade arvuga;
- 2) riikliku pensioni saajaks saamisele eelnenud päevade arvuga või
- 3) töövõimetuslehele märgitud perioodile eelnenud ja järgnenud päevade arvuga.

(4) Füüsilisest isikust ettevõtja, kes on äriseadustiku § 3 lõike 3 kohaselt teatanud äriregistri pidajale tegevuse peatamisest või ajutise või hooajalise tegevuse algus- ja lõppkuupäeva või kes on kustutatud äriregistrist, maksab sotsiaalmaksu tema ettevõtte tegevuses osaleva abikaasa eest proportsionaalselt maksustamisperioodil ettevõtlusega tegelemise päevade arvuga.

[RT I, 02.07.2012, 8- jõust. 01.08.2012]

§ 7. Maksumäär

(1) Sotsiaalmaksu määr on 33 protsenti maksustatavalt summalt.

(2) [Kehtetu -RT I 2003, 88, 587- jõust. 01.01.2004]

(3) Sotsiaalmaksu määr käesoleva seaduse § 6 lõike 1 punktides 6, 6¹, 8, 9, 11 ja 13 sätestatud juhtudel ja töötuskindlustuse seaduses sätestatud töötuskindlustushüvitisel on 13 protsenti maksustatavalt summalt.

[RT I 2008, 8, 57- jõust. 01.03.2008]

§ 8. Maksustamisperiood

(1) Sotsiaalmaksuga maksustamise periood on kalendrikuu.

(2) Füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlusest saadud tulu sotsiaalmaksuga maksustamise periood on kalendriaasta.

[RT I 2002, 111, 662- jõust. 01.01.2003]

§ 9. Sotsiaalmaksu maksmise kord

(1) Käesoleva seaduse §-des 4 ja 6 sätestatud sotsiaalmaksu maksja on kohustatud:

- 1) arvestama käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 1–4, 6, 8 ja 9 sätestatud sotsiaalmaksuga maksustatavatelt summadelt sotsiaalmaksu iga kindlustatava kohta ja maksmata §-s 7 toodud määras sotsiaalmaksu, arvestades käesoleva lõike punktis 2 sätestatud;
- 2) maksmata käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 4 ja 6 sätestatud sotsiaalmaksuga maksustatavatelt summadelt sotsiaalmaksu, välja arvatud juhul, kui tasu saav isik on kantud äriregistrisse füüsilisest isikust ettevõtjana ning tasu on saaja ettevõtlustuluks;

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

3) maksmata erisoodustustelt ja erisoodustustelt arvestatud tulumaksult sotsiaalmaksu, isikustamata neid summasid;

4) üle kandma tasumisele kuuluva sotsiaalmaksu Maksu- ja Tolliameti pangakontole maksustamisperioodile järgneva kuu kümnendaks kuupäevaks ja esitama samaks kuupäevaks Maksu- ja Tolliametile vastava maksudeklaratsiooni;

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

5) arvutama igakuiselt iga kindlustatava kohta käesoleva seaduse § 6 lõike 1 või 1¹ alusel makstava sotsiaalmaksu, selle üle kandma järgneva kuu kümnendaks kuupäevaks Maksu- ja Tolliameti pangakontole ning esitama samaks kuupäevaks Maksu- ja Tolliametile vastava maksudeklaratsiooni;

6) andma isikule, kellele maksti sotsiaalmaksuga maksustatavaid summasid või kelle eest maksti sotsiaalmaksu käesoleva seaduse § 6 lõike 1 või 1¹alusel, tema nõudmisel tõendi nimetatud summade ja arvestatud sotsiaalmaksu kohta.

(1¹) Maksumaksja pankroti väljakuulutamise korral esitatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud deklaratsioon eraldi pankroti väljakuulutamisele eelneva ja sellele järgneva maksustamisperioodi osa kohta.
[RT I, 18.11.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

(1²) Füüsilisest isikust ettevõtja on kohustatud arvutama tema ettevõtte tegevuses osaleva abikaasa kohta käesoleva seaduse § 6¹alusel makstava sotsiaalmaksu, selle üle kandma maksustamisperioodile järgneva kuu kümnendaks kuupäevaks Maksu- ja Tolliameti pangakontole ning esitama samaks kuupäevaks Maksu- ja Tolliameti vastava maksudeklaratsiooni.
[RT I, 02.07.2012, 8- jõust. 01.08.2012]

(2) [Kehtetu -RT I 2001, 59, 359- jõust. 01.01.2003]

(3) Füüsilisest isikust ettevõtja on kohustatud:

1) tasuma maksustamisperioodi kestel sotsiaalmaksu avansiliste maksetena Maksu- ja Tolliameti pangakontole iga kvartali kolmanda kuu 15. kuupäevaks jooksva kvartali eest kolmekordselt käesoleva seaduse §-s 2¹nimetatud kuumääralt arvatud summas, välja arvatud isik, kes on kogu kvartali jooksul olnud riikliku pensioni saaja, ning käesoleva paragrahvi lõigetes 4, 5 ja 5¹sätetatud juhtudel;

[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

2) tasuma käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 1 nimetatud juurdemaksmisele kuuluva maksusumma 1. oktoobriks Maksu- ja Tolliameti pangakontole.

(4) Kui füüsilisest isikust ettevõtja eest maksab käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud kvartali jooksul sotsiaalmaksu ka tööandja või käesoleva seaduse § 6 alusel riik, linn või vald, võib tema poolt makstavate avansiliste maksete summa olla kolmekordselt käesoleva seaduse §-s 2¹nimetatud kuumääralt arvatud maksusummast väiksem, kui tööandja või § 6 alusel riigi, linna või valla poolt eelnimetatud kvartali jooksul tema eest ja tema poolt avansiliste maksetena makstav sotsiaalmaksu summa kokku on võrdne kolmekordselt käesoleva seaduse §-s 2¹nimetatud kuumääralt arvatud maksusummaga.

[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

(5) Avansilisi makseid makstakse proportsionaalselt kuude arvuga, mille kestel isik oli registreeritud füüsilisest isikust ettevõtjana, või riikliku pensioni saajaks saamisele eelnenuid kuude arvuga juhul, kui füüsilisest isikust ettevõtja on käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud kvartali kestel kantud äriregistrisse või kustutatud äriregistrist või saanud riikliku pensioni saajaks.

[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(5¹) Füüsilisest isikust ettevõtja, kes on äriseadustiku § 3 lõike 3 kohaselt teatanud äriregistri pidajale tegevuse peatamisest või ajutise või hooajalise tegevuse algus- ja lõppkuupäeva, ning notar, vandetõlk ja kohtutäitur, kelle kohta on maksukorralduse seaduse § 20¹kohaselt teatatud Maksu- ja Tolliametile samad andmed, maksavad avansilisi makseid proportsionaalselt ettevõtlusega tegelemise kuude arvuga.

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

(6) Maksu- ja Tolliamet on kohustatud:

1) arvutama füüsilise isiku tuludeklaratsiooni ning maksukohustuslaste registri andmete alusel juurdemaksmisele kuuluva maksusumma ning väljastama füüsilisest isikust ettevõtjale maksuteate juurdemaksmisele kuuluva maksusumma kohta vähemalt 30 päeva enne maksu tasumise tähtpäeva;

2) tagastama enamakstud sotsiaalmaksu summa maksustamisperioodile järgneva aasta 1. oktoobriks füüsilisest isikust ettevõtja poolt maksudeklaratsioonil näidatud pangakontole, välja arvatud maksukorralduse seaduses ettenähtud juhtudel.

(7) Maksudeklaratsioonide vormid ja täitmise korra ning maksu arvestamise korra [kehtestab rahandusminister](#).

(8) Asutuse töötajate, kelle koosseis, koondandmed või konkreetsed tööülesanded on riigisaladus, sotsiaalmaksu arvestust peetakse [rahandusministri määrusega kehtestatud korras](#).

(9) [Kehtetu -RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(10) [Kehtetu -RT I 2005, 36, 277- jõust. 01.01.2006]

(11) Kui Riigikogu ei ole riigieelarvet eelarveaasta alguseks vastu võtnud, makstakse sotsiaalmaksu vähemalt eelmiseks eelarveaastaks riigieelarvega kehtestatud kuumääralt riigieelarve vastuvõtmise kuuni, viimane kaasa arvatud.

§ 10. Maksu laekumine

(1) Maksu- ja Tolliamet kannab käesoleva seaduse § 9 lõike 1 punktide 4 ja 5, lõike 1² ning lõike 3 punktide 1 ja 2 alusel laekunud sotsiaalmaksu üle riigieelarve riikliku pensionikindlustuse ja ravikindlustuse vahenditesse 15 tööpäeva jooksul laekumisest arvates.

[RT I, 02.07.2012, 8- jõust. 01.08.2012]

(2) Riikliku pensionikindlustuse vahenditesse ülekantava sotsiaalmaksu osa määr on 20 protsenti ja riikliku ravikindlustuse vahenditesse ülekantava sotsiaalmaksu osa määr on 13 protsenti.

(3) Kui käesolevas seaduses nimetatud kindlustatav on kogumispensionide seaduse kohaselt kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensioni makset, kantakse käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 1–4, 6, 8 ja 9 ning § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tasudelt arvestatud sotsiaalmaks üle käesoleva paragrahvi lõike 4 kohaselt.

[RT I 2006, 26, 193- jõust. 01.01.2007]

(3¹) Kui füüsilisest isikust ettevõtja on kogumispensionide seaduse kohaselt kohustatud tasuma kohustusliku kogumispensioni makset, toimub käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktis 5 nimetatud tulult arvestatud sotsiaalmaksu ülekandmine vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 4¹.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul kannab Maksu- ja Tolliamet laekunud sotsiaalmaksu 15 tööpäeva jooksul üle riigieelarve riikliku pensionikindlustuse ja ravikindlustuse vahenditesse ning Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole Eesti Pangas. Riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava sotsiaalmaksu osa määr on 16 protsenti, riikliku ravikindlustuse vahenditesse kantava sotsiaalmaksu osa määr 13 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole kantava sotsiaalmaksu osa määr 4 protsenti.

[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(4¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ sätestatud juhul kannab Maksu- ja Tolliamet laekunud sotsiaalmaksu riikliku pensionikindlustuse ja ravikindlustuse osa 15 tööpäeva jooksul üle riigieelarve riikliku pensionikindlustuse ja ravikindlustuse vahenditesse. Kohustusliku kogumispensioni sotsiaalmaksu osa kannab Maksu- ja Tolliamet Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole Eesti Pangas 15 tööpäeva jooksul pärast käesoleva seaduse § 9 lõike 3 punktis 2 sätestatud tähtpäeva. Riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava sotsiaalmaksu osa määr on 16 protsenti, riikliku ravikindlustuse vahenditesse kantava sotsiaalmaksu osa määr 13 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole kantava sotsiaalmaksu osa määr 4 protsenti.

[RT I 2008, 58, 323- jõust. 01.01.2009]

(5) [Kehtetu -RT I 2004, 37, 252- jõust. 01.05.2004]

§ 11. Andmete väljastamine

(1) Maksukohustuslaste registris olevate andmete Sotsiaalkindlustusametile ja Eesti Haigekassale väljastamise korra [kehtestab rahandusminister](#).

(2) Samaaegselt käesoleva seaduse § 10 lõigetes 4 ja 4¹ nimetatud sotsiaalmaksu ülekandmisega edastab Maksu- ja Tolliamet Eesti väärtpaberite keskregistri pidajale nende isikute kohta, kelle summad Eesti väärtpaberite keskregistri pidajale üle kanti, järgmised andmed:

- 1) isiku nimi;
- 2) isikukood;
- 3) Eesti väärtpaberite keskregistri pidajale ülekantud sotsiaalmaksu osa summa;
- 4) sotsiaalmaksu maksja registrikood või isikukood.

(3) Eesti väärtpaberite keskregistri pidajale andmete edastamise ja käesoleva seaduse § 10 lõigetes 4 ja 4¹ nimetatud summade ülekandmise ning sellega seotud vigade parandamise kord [kehtestatakse rahandusministri määrusega](#).

[RT I 2004, 37, 252- jõust. 01.05.2004]

§ 12. Andmete täpsustamine

Sotsiaalmaksu maksjalt käesoleva seaduse § 9 lõike 1 punkti 6 alusel ning maksukohustuslaste registrist ja riikliku pensionikindlustuse registrist sama perioodi kohta saadud andmete erinevuse korral on kindlustataval õigus taotleda Maksu- ja Tolliametilt andmete täpsustamist või erinevuse põhjuste selgitamist. Maksu- ja Tolliamet on kohustatud hiljemalt kolme kuu jooksul taotluse saamise päevast arvates teatama kindlustatavale täpsustatud andmed või andmete erinevuse põhjuse ja selle kõrvaldamise tähtpäeva.

[RT I, 25.10.2012, 1- jõust. 01.12.2012]

§ 13. Seaduse rakendamine

(1) Eesti Vabariigi sotsiaalmaksu seaduse alusel pärast käesoleva seaduse jõustumist tasumisele kuuluv sotsiaalmaks kantakse Maksu- ja Tolliameti pangakontole, nimetatud seaduse alusel tekkinud sotsiaalmaksu

osade võlad nõuab sisse Maksu- ja Tolliamet. Eelnimetatud summad suunatakse laekumisel isikustamata summadena riikliku pensionikindlustuse ja ravikindlustuse vahenditesse.

(2) Sotsiaalmaksuseaduse alusel pärast käesoleva seaduse jõustumist tasumisele kuuluv sotsiaalmaks deklareeritakse, tasutakse ja tagastatakse vastavalt nimetatud seaduses sätestatule.

(3) Käesoleva seaduse § 3 punkt 11 kehtib 2001. aasta 31. detsembrini.

(4) Kui käesoleva seaduse § 6 lõike 1 punktis 6¹ nimetatud isik on 2007. aasta 1. jaanuaril töötuna arvel olnud kauem kui 30 päeva, makstakse tema eest sotsiaalmaksu 2007. aasta 1. jaanuarist arvates.
[RT I 2006, 61, 459- jõust. 01.01.2007]

(5) Käesolevas seaduses äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja kohta sätestatud kohaldatakse Maksu- ja Tolliameti piirkondlikus struktuuriüksuses registreeritud füüsilisest isikust ettevõtja suhtes ümberregistreerimise perioodil 2009. aasta 1. jaanuarist kuni tema kustutamiseni maksukohustuslaste registrist.
[RT I 2008, 60, 331- jõust. 01.01.2009]

(6) 2009. aasta 1. juunist kuni 2010. aasta 31. detsembrini käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punktides 1–4, 6, 8 ja 9 ning § 6 lõike 1 punktis 2 nimetatud tasudelt (edaspidi käesolevas paragrahvis *tasu*) tasutud sotsiaalmaksu § 10 lõike 4 teises lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr on 20 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole sotsiaalmaksu osa ei kanta.
[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

(7) 2009. aastal füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlusest saadud tulult tasutud 5/12-lt sotsiaalmaksust on käesoleva seaduse § 10 lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr 16 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole kantava osa määr 4 protsenti. 2009. aastal ettevõtlusest saadud tulult tasutud 7/12-lt sotsiaalmaksust on käesoleva seaduse § 10 lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr 20 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole sotsiaalmaksu osa ei kanta.
[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

(8) 2010. aastal ettevõtlusest saadud tulult tasutud sotsiaalmaksu käesoleva seaduse § 10 lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr on 20 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole sotsiaalmaksu osa ei kanta.
[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

(9) 2011. aastal makstud tasult ja ettevõtlusest saadud tulult tasutud sotsiaalmaksu käesoleva seaduse § 10 lõike 4 teises lauses ja lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr on 18 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole kantava osa määr 2 protsenti.
[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

(10) Kui käesolevas seaduses nimetatud kindlustatav on aastatel 1942–1954 sündinud isik, kes kogumispensionide seaduse § 67¹ lõike 4 kohaselt esitas avalduse maksete tegemiseks, ei rakendata 2010. ja 2011. aastal makstud tasult ja ettevõtlusest saadud tulult tasutud sotsiaalmaksu suhtes käesoleva paragrahvi lõigetes 6–9 sätestatut.
[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

(11) Kui 1955. aastal ja hiljem sündinud käesolevas seaduses nimetatud kindlustatav on esitanud kogumispensionide seaduse § 67¹ lõikes 4 sätestatud avalduse maksete tegemiseks, on aastatel 2014–2017 makstud tasult ja ettevõtlusest saadud tulult tasutud sotsiaalmaksu käesoleva seaduse § 10 lõike 4 teises lauses ja lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr 14 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole kantava osa määr 6 protsenti.
[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

(12) Kui käesolevas seaduses nimetatud kindlustatav on esitanud kogumispensionide seaduse § 67² lõikes 1 sätestatud avalduse, on avalduse esitamise aastale järgneval neljal aastal makstud tasult ja ettevõtlusest saadud tulult tasutud sotsiaalmaksu käesoleva seaduse § 10 lõike 4 teises lauses ja lõike 4¹ kolmandas lauses sätestatud riikliku pensionikindlustuse vahenditesse kantava osa määr 14 protsenti ja Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja pangakontole kantava osa määr 6 protsenti.
[RT I 2009, 26, 161- jõust. 28.05.2009]

(13) 2010. aasta 1. juulil jõustunud käesoleva seaduse § 3 punkti 5 redaktsiooni rakendatakse tagasiulatuvalt alates 2009. aasta 1. juulist.
[RT I 2010, 38, 232- jõust. 01.07.2010]

(14) Tulumaksuseaduse § 61 lõikes 43 sätestatud juhul võib enne 2011. aasta 1. jaanuari tehtud erisoodustuselt ning sellelt tasutud tulumaksult makstud sotsiaalmaksu maha arvata käesoleva seaduse § 2 lõike 1 punkti 7 alusel tasutavast sotsiaalmaksust.

[RT I, 18.11.2010, 1- jõust. 01.01.2011]

§ 14. –§ 16.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 17. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2001. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 7 lõiked 2 ja 3 jõustuvad 2002. aasta 1. jaanuaril.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ (ELT L 180, 15.07.2010, lk 1–6).

[RT I, 02.07.2012, 8- jõust. 01.08.2012]